

Latweeschu Awises.

Isnahlt 7 reises nedelā 0 24. gada gabjumu.

Latweeschu Awises	Latweeschu Awises	Latweeschu Awises	Latweeschu Awises	Latweeschu Awises
1 gabu 20 rub. 20 kop.	per gabu 2 rub. 20 kop.	per 1 gabu 10 rub. 20 kop.	1 gabu 10 rub. 20 kop.	1 gabu 10 rub. 20 kop.
2 gabu 40 rub. 40 kop.	per 1/2 gabu 1 rub. 10 kop.	per 1/2 gabu 5 rub. 10 kop.	per 1/2 gabu 5 rub. 10 kop.	per 1/2 gabu 5 rub. 10 kop.
3 gabu 60 rub. 60 kop.	per 1/3 gabu 66 kop.	per 1/3 gabu 3 rub. 33 kop.	per 1/3 gabu 3 rub. 33 kop.	per 1/3 gabu 3 rub. 33 kop.
4 gabu 80 rub. 80 kop.	per 1/4 gabu 20 kop.	per 1/4 gabu 2 rub. 20 kop.	per 1/4 gabu 2 rub. 20 kop.	per 1/4 gabu 2 rub. 20 kop.
5 gabu 100 rub. 100 kop.	per 1/5 gabu 20 kop.	per 1/5 gabu 2 rub. 20 kop.	per 1/5 gabu 2 rub. 20 kop.	per 1/5 gabu 2 rub. 20 kop.

Nr. 349.

Otrdeen, 31. dezembri.

1913.

Beektās Rigas Sawstarpejās Kreditbeedribas

fantoris no 28. dezembra atrodaš pašas jaunajā mahjā

Leelajā Smilšchu eelā Nr. 15,

weenu trepi augšā.

„Latweeschu Awises“

ar 1914. gadu ussahk 23. gada gabjumu.

tā tad tās ir wezakais latweeschu laikraksts.

Latweeschu Awises

isnahlt 7 reises nedelā, tā tad arī smehtdeenās, reijā Rigā un Jelgavā.

Latweeschu Awises

šajā politiskajā bolā sneeds ihsus, todoligus apzerejumus par wikeem eemehrojameem notikumeem Kreemijas un ahrsemju

Latweeschu Awises

politiskā, sabedristā un fainneezistā dšihwē, bet fewischi wehribu peegreesā Latwijai un

Latweeschu Awises

strahdā dšimtenes labā, melē zelus, pa kureem west famus lasitajus pee materialas un garigas lablākij., pret gaisch nahkotnei.

Latweeschu Awises

šajā feletonā sneeds interesantus stahstus un romonus leet-berigam laika sawellim, bet literariskajā peekikumā

Latweeschu Awises

ihfatus stahstus un finiskus rakstus, tā arī dšejas.

Latweeschu Awises

„Basiņas un skolas peekikums“ ir weltits muhsu draudjes dšihwes un wjadstbu apstahšanai, apzerejumeem

Latweeschu Awises

par jaunakeem wirseeneem audsinaschanā, pee kam stingri peeturas pee prinzipa: skola preekšč dšihwes.

Latweeschu Awises

strahdā weleligi-progrifinā garā. Winas slejās katrs lasitajs atrahis ahibidi us daudš jeem jautajumeem, kuras tagad katru

Latweeschu Awises

deenu usstahda dšihwe, gan sabedristā, gan politiskā, gan fainneezistā, mahkšā u. t. t.

Latweeschu Awises

jau strahdā pahri dewitam gabu definitam famu nopeetno darbu un tā ir labākā leeziba par wiau weleligo garu un

Latweeschu Awises

plafcho peekrišanu, ko tās eegumuschas.

Latweeschu Awises

fantoris: Rigā, Walsu eelā 30, pasta kaste 286, tel. 8260, Jelgavā, Katolu eelā Nr. 40, pasta kaste 17, telef. 981.

Latweeschu Awises

Aboneschanas maksā ar peesuhstichanu pa pastu un pilsehtā mahjās peesuhstot 3 rub. par gabu, Latweeschu Sawfainneeku Ekonomisk. Sabedribas beedreem 250 par gabu.

Latweeschu Awises

160 kop. par pusgabū, 90 kop. par zeturfni un 40 kop. par mehneki. Ekspedizijā un iſ-balamās weetas noemot 220 kop. par gabu 120 kop. par pusgabū, 60 kop. par zeturfni un 25 kop. par mehneki.

Sibeweja: Sabedriba „Latweeschu Awises“.

Wezam gadam aisejot.

Selteneescha.

Uf brihdi rimis nemitigais dšihwes trokšnis
Un steiga drudschainā ir stahjusēs.
Pahr pašauli lihds ſwaigschu ſelta wismai
Dr kluša meera ſega klahjusēs.
Uf zeku noeeto katrs kluši metam ſkatu,
Ko paweikuschji — kluši wehrojām,
Un kopā nostaiगतo zela metu
Wehl reisi domās wiſi kopā mehrojām.
Tad atwadotees ſpeescham roku draugam —
wezam gadam,

Ar kuru kopā zeku ſtaigajām,
Waj lauskis ſpehra, waj ar' ſaules tweize ſpeeda, —
Ar kuru kopā darbu darijām...
„Sweiks! — tikai daschi ſoli wairs mums
Un — tu jau peedereſi pagahntei. [jaeet,
Nahks neſinā tihts tawā weetā jaunais
gads,
Muhs wedis pretim jaunai nahkotnei.“
Wiſs kluſs, — tik laika ſtraume rit uf preekšču,
Pahr ſemi meera ſega klahjusēs;
Uf brihdi rimis nemitigais dšihwes trokšnis
Un steiga drudschainā ir stahjusēs.

„Sweiks wezais draugs! Klau, pulſstennis
jau ſit —
Tew laiks ir eet — jauz tewi duſet pagahntne,
Klau, jaunus wahrtus pretim jaunām
tahlem,
Kurz jaeet mums, — wer jaunā nahkotne.

Atpakat dšimtenē.

Weza gada walara stahstisch no Weſchineeta.

Ta bij nejaula wezā gada atwadischanas. See-
melis gaudoja, tā negudrs. Sneegs greesās joun
joneem, la jau par pahris ſoleem wiſs ſapluhda bahl-
gani palkā miglā, wiſs wena laidā, tā debefs, tā
jeme. Bet ſewischi niſni ſemelis ah'ejās ap wezo
Preedischu buhdinu „garā ſila“ malā. Likās, la
wiasch pateescham nodomajis to ſagahņi.
— Preefmigs laiks, maht, — Preeditis teiza
boſdamees un wiltidamees faktiā uf ſiltā muhrifcha.
— Wmas, tā negudrs, — wezite peekrita, pa-
nemdama wezo luhgſchanu grahmatu: — Taiſni tahds
pats, lahds bija ſeſchus gabus atpaka, tad muhſjee
aiſgahja uf Sibiriju ſemi mellet.
Un tad nemanot wina nolika grahmatu uf ruh-
pigi ſpodra nobertā un ar wezu, bet tihru linu galb-
autu apſegā galbina, bet pate noſehdās lihdsās ſawam

Swarigatais no fatura:

Wezā gada walarā.
Senā Dobele.
Tautas iſgahitības kongreſā Peterburgā.
Stolu tihtla ſectā.
Atrahitas freemu dahmonas.

Wezā gada walarā.

Darbā un drudschainā ſteigā atkal pa-
gahjis gads. Uf brihdi apstahjamees un metam
ſkatu atpaka, pahrrandſidami nostaiगतo zela
gabolu, pahrskatidami paweikto darbu. Daudš
darba mums bij to darit. Strahdajām, zif
ſpehjam, tā ka ſteigā pat nemanijām, ka gads
pagahjis.

Ja, strahdajām, bet tomehr wehl daudš
darbu palika nepadaritu; tee wehl turpmā
weizami. Truhka darbineeku. Daudsi no
dšimtenes Latwijās behleem aiſklichuschji ſwe-
ſchumā, lai tur ſtaigatu ſweſchu kungu gaitās
un aiſmirſtu mahrukū dšimteni, kuras klehpt
tee peedſimuschji, pee kuras truhstim uſauguschji.
Un daudsi, kas arī ir ſche dšimtenē, tapuschj
nepateizigi behli ſawai mahrukai: tee kalpo
ſweſcheem pawehlneekeem, ſtaigā ſweſchus zelus,
ſeedo uf ſweſcheem altareem... Un nepeeteek
ta ween wehl — tee gan atklahti, gan ſlepenē
nahk tautas druwā ſeht neſahles. Teefa, gan
ar katru gadu top maſaļ tā to, kas aiſmirſt
dšimteni un melē ſew jaunu ſweſchumā, kur,
protams, neatrod, bet gan manto tikai muh-
ſchigā ſchihda Wlaswera lahstu, klichst ne-
meera wajati aplahrt no weetas uf weetu, — tā
arī maſaļ to, kas ſche pat dšimtenē aiſmirſt

muhſcha beedram, lai atminās ſawetos pee ſaweem
mihlajeeem tahlumā.

Trihs braſchus behlus wini bij uſaudinajuschji,
bet — tagad wineem nebij wairs neweena. Kad
wina nomadu ſagrahba iſželoschanas drudſis, ſchi
ſehrga aiſnehma arī wiſus trihs wina behlus un
taiſni jaunagada walarāteeſchēhrās no wezakeem un
dšimtemes, lai dotos tahlumā mellet jaunu dšimteni,
liht jaunu lihdimu.

Uf, daudš wini zereja tur panahkt! Semes
buhš daudš un laba. Spehfa wineem netruhks. Uſzels
ehkas, wiſu eerihlos un tad nems arī wezakus tur.
Sche dšimtenē tatschu ir par ſchauru. Gan weziſchi
mehginaja winas peerunat, lai paleek, bet — walti.
Dehli tā bij eejuhſminati no neſinamās jaunās dšimtenes,
ka ne par to nebij atrunajami.

Un tad wini weza gada weewarē atwadijās no
noſkamuschjeem wezakeem un aiſbrauja ſalā un puteni,
pilni paſchu roſchainalo zeribu.

Uf, jaunības weegprahitiba! Uſtaht ſemi, kura
no audſes uf audi ſwehtiita ar muhſu tehwu ſwee-
dreem un aſnim!...

Tad ſchla nahkt mehstules no aiſgahjeem.
Maſ preeka tās ſinoja. Semi gan dabujuschji, bet
preekšč kulturās nederigu. Derigā jau agral iſdota
freemu koloniſteem, kureem tomehr arī deefin tā neejot.
Wiſpahr daba un ſeme eſot druhma un nepeemihliga.
Iſpuhlejās tur wefelus trihs gabus, tad atmeta ar
roku un aiſgahja uf pilſehtu. No tās uf otru.

Lauva!

nebaudas no smēķēem,
bet papirof
nebaudas no
fontūrenzes

Rīga

A. S. Matkapar

dsimteni, posta altarus, uš tureem neštaitamaš latweešču preeššgahjeju andjes ir seodojušchad jawu labeko un dahrgako, — ašmiršt to un kalpo elkeem, šaukdami: „Mehs ešam wišas pašales pilsoni! Wiša pašale ir muhju dšimtene! Mehš mišlam wišu pašali un wišas tautas!“

Kahdi nekaunigi meli un leekuliba! Ka gan žilweš war mišlet wišas tautas, ja tas nemihl šawu tautu? Kas tas buhš par pašales pilsoni, kuršch nolcedš jawu mahti? Ne, tee ir meli, nekaunigi meli! Tikai mišledami šawu tautu mehš mišlesim wišas tautas; ašstahwedami un zeenidami wišas teesibas, mehš ašstahwešim un pratšim zeenit ari zitu tautu teesibas. Buhšim pa preeššch kreetni dehl i šawai mahmulai šatwijai un — lihds ar to mehš buhšim zeenijami wišas pašales pilsoni, buhšim par paraugu ziteem.

Tas ir muhju ihštairs ušdewums un tagai, weza gada wakarā, metot šlatu atpakaš, uš pi gahjušch gadu un to, kas šchrai gada aris, mel šredšam, ka muhju tautas dehli un meitas ša hē ašween wairak to ašhēt un tam preegreesch, — par jo leelu šašchutumū wišeeru muhju i labwehleem un wiltus prawešchēem. Ta ir šhme, ka muhju tautas kodols, tautas še rīde wehl ir štipra un wešela, wehl špehš atihš šlit dišchamus šarus, dot škarštus šedus un uš hē jo škaištatus un krahšchatus augšus.

Šahla šlejt, newarebami nesur cwošt melleto širani. Wehšules wezakeem rakšija bešchū. Maudu ari šah-tija. Pelnija jau dešgan labi, bet pašchreš ari ne lo. Un jo tahtak, jo wairak wišos pamodās ilgas pehš dšimtenes. Muhgti noschētoja šdarito.

Par to wišu tagad abi wehšch, šošchbušch uš muhrišchā, dubināja šarā šarpā.

— Muhju pašču wains ari tur ir šchē hē, — wezais šreeditis waj tuhštoto reiš ašhētū, ja: šeesam mehš wīnus dešgan eezahšijūšch i dšimteni mišlet.

Un wina dšhweš' preeču un behdu, šeedrene tam preečito.

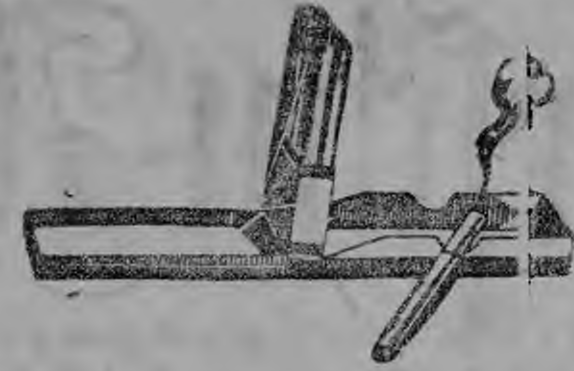
— Bīš labi mīzi tagad waretu šchē pat dšhwoš, — šreeditis turpināja: — Šan muhju šemes gabalīnch naw leels, bet maišes šchē a pceitku. Waretu lejd eerišlot dihē preešch putneerū, tapat, ša šaimīai. Paštaters, šo noudas eezemtu wa šošim un pišlem ween. Wištās ari turetu... Dāhruš eetašfitu... Tas ari labi atmakšatos... Ši šies... Un tā šcho to. Paie šemite jau ari daudš ir wairak išdotu, ja šikai ruhpišgal wīnu šoptu... Dāu hē las buhju darams, bet mani špehli wāics neklaufs.

— Nu rakšim wehl, teht, ša š mīzi tatšču nahš atpakaš. Wehl mehšinsim.

— To jau warišim ari daril, maht, bet waj tas šo lihdses.

Un mīzi abi šmogi nowištāšchēes nogrima behdigās domās par šameem šološameem nešinamā tahtumā.

Šalkšiens nošita dšimīti... — Bet ir gan šois... šeesim, šahds tagad ir tur pee wīneem, — šreeditis wemēšas: — Droschē meen wehl bahraals un newištīgals... šeeschēchē ošch pogalmā atšchane'a dšimiga šuna reeschāna. Bij škadri dširdams, ša tas šahdam nišni šeuka wīrsū.

Cewehrojams imehšetaiem?

Augstākā labuma papirofi

„KINO”

10 gab. 6 šap.

wehl nekad nebijūšchā eepalajumā, jo šašhwa leetojama ša eewija un pelnu trauks.

— šeeprašēet un pahrešchēinajatees! —

Daudš darbu mūns palizis nepaweitū muhju garīgās un ari materialās kulturās druwās, — tas teeja. Daudš darbīneekū mūns wehl wajag. Bet lai tas neleek mūns pagurt, ne — pawišam otradi, — šai tas diwlahrtīgi pawairo muhju šparu, lai leekar zeešchē plezu pee pleza un ejam šopejā kulturās darbā, lai šrahdajam pee šawas tautas naš-šotnes labklahšības ehtas zēšchānas.

Uš to atwadidamees weza gada wakarā šneedšam wišēem ihšteem šatwijās dahleem un meitam roku tumumā un tahtumā.

šeenoteem špehšeem darbā!

šahedrūtāchāna ašleegata.

Senā Dobeles.

(Beigas).

Dobeleschēchē pehš tam no jauna išwboja pilšchā-šais meētās, kurās bija zeeštchās no uguns. Ššlāps ar ordeni tabehli arhloja no jauna leelu šara špehšu, lai uš reiši waretu išhizšat ne šilweem pilšchū, bet ari pašču žeeštšini. Šahds šahrtā nu Dobelei drau-šedeja it nopeetnas breešmas, jo šarišhōtais rīdšeneeku, laigaleechū un kuršchū šara špehšs bija daudš tuh-šošchū mīru leels, bet leišchē un pahrešchē šemgaleechē,

— šabwalar, teht, mahmīa! — nogurūšchās, bet preezīgās balšs šauza weena žour otru un baltee šahwi šneegu noš purinādami šahpa pahrešchēni išahīad, pee tam gaimādamees no dšimīgā ššlora, kuršch rehja, špalwu šožchlis.

Uzumīckli abi pahrešchēgēe wehšchē šahwaja, ne špehšdami ne wāhreda išeit. Šad meētās pretim eezahšeeem.

— Behni!... Muhju behni!...

— Šo, tee mehš ešam! — atmahžejš preezīgi atbildeja, šuhpšidami wezabās, glahšidami wīnu grumbotos wāigās. Uš preeča tee taudaja, ša mafi behni...

— Ša tad juhs tā?... — tas bij weenīgāis, šo širmāis tehtis špehja išwemat.

— Dšimtene šauza un mehš nahšam šipatak,

— šorlis, wezākais, atbildeja.

— Nahšam išlabot nodarīto šuhdu, — šahwās preehšmeja, bet jaunāšais, šeteris, nekšija nekš un šikai preeča un laimes pilns mehšās aplahrt, itir ša gribēdams pahrešchēinātees, ša šchē pateeschēem ir ta pati buhšina, kurā wāiņch dšimīis un audšis.

— Nu paraugi, maht, tatšču wāšarinās, — tehšos teija, šad pīrmais uštrankums bij pahregahjis: — šedš, ša iššalūšchēes nahšdami...

— šuhlā... tuhšlā!... — wina aštri at-šauzās un iššēidšās wirtowē šurt uguni.

šehš brīhchā jau šilts ehdeens šuhpeja galda.

— Tas wehl na šemas-šwehškeem, — mah-šmīna preezīgi šahštija, bet tehtis šika galda alus šruhš.

— Tas manis pašča darināts, — wāiņch teija: — šaidijām pa šwehškeem radus, bet laikam ta pašča nelahgā laika dehl nebij ešpehšjams atbraukt un tā nu ar mahti dīmi ween tehrešām wīsu, kas bij paraudšits. Bet nu pašahštāt par šewim.

— At teht, tas ir garšch šahšto. Maš ka tur preezīga. Maš šo preezigu ari tur peerešchējam. Un daudš tagad tur domā tapat, bet ne wīš špehš šit atpakaš, ne šatram ir ta laime... Bet par to šitu reiši... šagad pašahštāt par šewi...

šemanot peenahža pušnāšs šunda. Šmagi un gari wezais šemas pušštenis šahla šit diwpadšmit.

— Daudš laimes jaunā gadā dšimtenē! — tehtis teija preezeldamees un šneegdams behleem rošas.

— Ja, daudš laimes un špehšu šrahdat preechchē dšimtenes, melet šchē pat dšimtenē laimi un šo ari atrašt, — mahte tam preečito.

šas preečēidšās, aššrauzēja ordena špehšu. Šas notila 1280. gada mehšā rudenī. šroništis rakšā:

Šad šara špehšu nowišeja pa šarogēem, ša išeet gaitās, un tas nonahža šemgalē. Dobešl šauz to pili, kurai tas ušmahžās, nodarīdams šai leelus šau-šejumus, un šas atradās pilšchē, nepalika šweiks, ja neeebehga žeeštšini.

Ušehla šahdu leelu atmeņu metamo mašchīnu žeb lingu un nošahdija to grahwi preechchā.

šet tad peenahža šina, ša atmahžis no šeetamas šara špehšs. ššinājis to wehšti, šara špehšs nošahja brukt wīrsū Dobešei un pameta pili ša bijūšchū. Šo lingu nožirta un šarišhōja šara špehšu pret leišchēem. Šad pagahnu šara špehšs peenahža un křištigeē tam gahja preti. šet nonahšot šil tawu, ša tee weens otru redšēja, pagahni wehroja, ša křištigo šara špehšs ir leels un tee ašgahja. šrištigo šara špehšs tad greēšās atpakaš uš Rīgu.

šateesiba te nu bija tā, ša křištigo šara špehšs, bišdamees no leišchēem un šemgāteem, aššehža no šemgales.

šeturtais ušbrulums Dobešei notila 1281. gada wakarā. Rīgā šapulžināja pret šehrweti 14,000 wīru leelu šara špehšu. Uš šcho šara gaitu pašinoja ari kuršchus un tee, eedami uš Dobešei, ušbrufa pil-šchētai un šo pa dokai šapostija, bet žeeštšim tomeh-šala nepadarīja. šehš tam Dobešei bija meers lihds 1283. gadam.

1286./87. gada šemā Rīgas biškapa šoti leels šara špehšs atmahža pee šehrwetes un, pahrešchēla buhšams, išpoštija wīsu tureenes apgabalu, nošaudams šewas un behrnus un wīsu nobodams ugunij par laupijumu. šehrwetes apgabals šika pawišam išpo-šitis. šehš tam ari tee šemgali, šas šehrwetē wehl turejās, atšahja žeeštšini un ašgahja uš šakši (šchā-gari) un uš šeetawu. šagad dōbelneekēem ari šeh-šwetē draugu weetā bija eezaidneeki, jo te apmetās šiprs křištigo šara špehšs, kuršch poštija šilab uš Dobešes, ša ari uš šakšes puši.

1288./89. gada šemā biškaps šariškō 6000 wīru leelu šara špehšu pret šakšes žeeštšini (šchā-gari). šot uš tureeni no šelgamas iššūhta weenu dalu šara špehša uš Dobešei, kuršch ušbrūht no jauna Dobešes pilšchētai. šri šchoreiš wehl dōbelneeki atšita ušbrakumu, bet tad nahža ušbrakums pehš ušbrakuma, leelaki un mašaki.

1289. gada wakarā wehl reiš křištigo šara špehšs poštija Dobešes nowadu un išbedhinaja wīsu aplahrtini. Dōbelneeku dšhwe polika nepanešama un wīni, tāpat ša šehrweteschē, 1289. gada rudenī atšahja Dobešei un ašgahja uš šakši un tahtat uš šeetawu. šar dōbelneeku pehšchējam deenam Rihmju šroništis šarp šita rakšā:

„šwehšalma (šehrwetes) pils bija tur tumumā un no šas tee weiša waldā. šad tee domāja ari, wāš-šteem bija jāšehš, tad atmahža wīnu šaimīni, t. i. kři-šhigo šara špehšs, un panehma wīrus ar širgeem un

— Un šo mehš dārišim! — dehli atbildeja, šwešdami wezaku rošas un šuhpšidami wīnus: — ššam nošegūchēes pret jums un pret dšimteni. šovee šwehšneezibas gadi tagad muhš ir išmahž-šūšchē un mehš gribam šawu pahrašchumu labot-šapt par ihšiem behleem jums un ari dšimtenei šat-šwijai. šri šcho šundu šahšēes jauna dšhwe preechchē mūms.

Un ilgi wehl preži laimīgi žilweši jauna gada nakš šehdeja mošajā buhšind, preezigu šlatu šuhko-šamees nahšotnē un želdami planus dārbam weenu pehš otru.

šhriš gaudoja šemelis, bet žil mihta un širdij tuwa bij šchē wina dšeesma šchē dšimtenē! šikai šwehšneezibā bijūšchē to juta. ša nebij tahtlo šibirijas šaigu šemela dšeesma. Un žirzenitis uš krahšns peškanoja šemela dšeesmai šawejo. šikās tā ašwehrt azis, šlauštees šchā wīnu dšeesmā un šapnot, šapnot šaistos dšimtenes šemes šelta šapnūs...

šij jau labi pret rihā puši, šad trihs nogu-šuschēe atmahžēji atšaidās uš weenlahrešchā šalmu mašhina gar šilo krahšni, bet mahmīna, ar preezigu širdi nowehšlejuši behleem šaldu dūsu, išdšehša uguni un dewās guldā.

— At, šrahdat dšimtenes druwā!... — ar šchahdam domam nogurūšchē laimes meletaji eemiga, bet preezigeē un uštrankēe wezaki wehl ilgi guleja nomodā un širdis šlufi šuhdja šeemu par atnahš-šchājeem un pateizās šinam par to, ša šas wīnus laimīgi pahrwadijis atpakaš dšimtenē.

šl mahmūla šatwijai! Daudš tawu dehlu šlišt šwehšās ahreš meledami laimi, šuru tur nekad newarādš. šad reiš peenahšs šas leelais jaunais gads, jaunais laimēis tawā wehšhūrē, šad wīš šchē dehl atgreēšēes pee šewim atpakaš, šuhpšis šewi un šos šolijumu šrahdat tawās druwās, kurās šil šoti truhš ištū darbīneeku?

šet reiši šchāi deenai jāpeenahš! šitadi šas newar buht! šewar tatšču dehl ašmiršt šawu mahti, šawu dšimteni, pee šuras šuhšim tee angūšchē, newar ašmiršt un wīsu muhšchū šaigat waldū želus, šlišt pa tumšu.

šeiš šchāi beenai jāpeenahš! un — wīza pree-šahšs!

ceļgājā viņu nomādā laupībām un bedšina-
dām. Krustņeckiem ušbrūktot, tee atstahja pilsehtu,
un kas necebehtga pils, tas saudeja dšihwibu. Teem
panehtma lopus un wantu un tee wifai noskuma samā
prahā. Rahja labiba gatawa, tad to nokapaja
gar se mi tā sohli. No tam teem ischēlās bads;
tee palika pliki un nabagi. Pehdigi teem ap-
nisa tahdi laiki un tee eenehtmās tahdu padomu prahā,
ka tee atstahja Dobeļi. Tos redseja aisejam un
aishbrauzam. Dobeles pilsehtu pehz tam gluschi no-
bedšinaja.

Ar to heidsās latwju patstahwīgā dšihwe Dobeļē.
Wifai semgalešču kara wihri un tāpat wifai břihtwibas
mihletaji aishgahja. Rahdā suhdšibā pahwestam pret
kruhtnešču ordeni ir tehts, ka toreis no Semgales
aishgahjušchi 100,000 zilwefti. Schis stailis rahda, zil
leeschi toreis b j apdšihwota senā Semgole, kur tagad,
salihdšinot ar senatni, ir wehl samehrā lauschu tultšha.
Tahdā lahtā newis ar godigu laru, bet ar meerigu
eedšihwotaju pilnigu optauschānu, semes iposchichānu
un nobedšinaschonu, Semgali galu galā wareja eeneht.

Dobeļe pehz tam ilgu laiku bija neapdšihwota,
lihdš mas pa masam no apfahrtējiem nomādēm no
jauna eenehtā laudis. Tikai 1835. godā biskaps
eetahtija senā latweešču zeetolščhna weedā samu
apzeemojumu Dobeļē un tad pee zeetolščhna
radās pilsehtina. Schi ordeni pils toreis netika zelta
no muhra, bet bija semes walau un kofa apzeemojums.
Tagad wehl redseme muhri, zelti wehslas laikos.

Weselus 225 gadus, no 1375. lihdš 1560. ga-
dam, kod ordenis heidsa samu pastahweščhnu, Dobeļe
bija ordena komtureja, jeb apgabala pahrwaldišchanas
zentrs, pee kura peedereja senās Tehrwetes, Auges un
Jaunpils nomadi. Tehrwete par pilsehtu nelod wairš
nepazehlē. Redsems, ka sohlot ar ordena laiseem
wifa kulturās dšihwe Baltijā ir sluhdejuši us leju. Wifu
apgabalu pahrwaldija, i. e., aprobeschōjās ar defenitās
teefas eewohišchānu biskapa un ordena fogis. Krust-
nešču ordena weenigee wehrā nemamee darbi bija
laupišchāno, bedšinaschāna un lauschu
nokauschāna. Wifa seme tika loti issuh'ta un
krita leelā nabadšibā. Pa wifēem 225 gadeem samehr
ordenis mita Dobeļē, tur nekas femiščs nam aigabi-
jees. Kad 1560. godā pehdejo ordenu meisteru Ketteru,
kuršč padewās sem leišču wirswaldibas, Teetomas
dišhtunigaitis Sigismunds Augusts eezehla par kur-
semes leelungu, tad ari Dobeļe nahza sem leelunga
pahrwaldišchanas un leelunga mahrdā Dobeles apga-
balu pahrwaldija tā fahltē pilskungi. Tā tā leelungu
laikos, laiskam gan 16. gadusimtena beigās, waj 17.
gadusimtena fahltumā, zelta senā semgali Dobeles
zeetolščhna weedā muhra pils, tod ari no šchi laika
pilsehtina f-hla pahrwēetotees us samu tagadējo weetu,
us Tehrwetes krešo krautu. Par tagadejo Dobeles basnižu
tomehr nahša, ka tā zelta jau aw 1500. gadu.

Kari, kuri 17. gadusimteni Baltijā plosijās, tehra
pa balai ari Dobeļi. Sweedri eenehtma Dobeles pili
1621. un 1625. gados. 1658. godā sweedru kara
wadonis Duglafs fauhhtija leelungu zehstaba un pee-
speeda wīnu atdot Dobeļi sweedreem, kuri tur celka
garnisonu. Wehtigi pehz tam poli un leelunga kara
spehls ušbruka Dobeļi. Pili eeneht tas newareja.
Bei kas neisbewās mahžitam polu un leelunga kara
spehltam, to isdarija toreis latweešču semneeki, kuri
no ordeni bija nospeesti semneeku un dšimlauschu
lahrtā. Pahra kara prateju wihru wadibā apfahrtēje
semneeki šapuljejas un ar sturmi eenehtma Do-
beles pili un isdina sweedrus. Tas notka
1659. godā. Zaur tumschajem un tultšhōjeem or-
dena un leelungu laiseem wehl toreis, 1659. godā,
Semgales lauru eedšihwotaji bija usglabajušchi feno
lareiwigo gotu.

Seemelu karā sweedru kēhnisch Karlis XII us-
zurejās 1701. godā dāščas beenas Dobeļē. Tomeht
samehrā ar zitam pilsehtam, Dobeļe masat zeeta no
kara breesmam, jo, tā jau tehts, ta neatradās kara
zēlu malā.

1710. godā Dobeļi rahdijās mahjam fōschala
un plōščhā nahlotne. Salihdšinot ar Zeligawās ap-
fahrti, Dobeļe atrodas dāudš bogatākā un jaukā
apgabald. Leelungs Wifums tadēhl nobomaja pah-
reēt us dšihwi us Dobeļi un zaur to pahrwēhrt
Dobeļi par Kursemes un Semgales
galwas pilsehtu. Bet kad ismekleja pili, kur
leelungs domaja apmestees, tad israhdijās, ka pils par
dāudš jau bij šaputejuši un gruhtī bija islabojama. Tā Do-
beļe neeguwa Kursemes un Semgales galwas pilsehtas

godu un pils no tā laika arweenu wairaf fabrika. Peh-
deja Kursemes un Semgales leelmahte Dahrta (Doro-
teja) eetahtija Dobeles pils un senās pilsehtas weedā parku.

1795. godā lihdš ar wifu Kurseme un Semgali,
ari Dobeļe nahza pee Kreemijas.

Ap 1800. gadu Dobeļē bijušchi tilai 20 apbu-
weti gruntsgabali. 1881. godā Dobeļē bij 1,100 eed-
dšihwotaju un 1897. godā 77 nami ar 1800 eedših-
wotojeem. Dobeļe muhru laikos ir tilai waj ehna no
senās slawenās semgali pilsehtas.

Tagad, kad Dobeļe fahlt aikal palikt par rosigaku
tirdšneezibas un ruhneezibas zentru, ta no jauna fahlt
pagelsters plōščhūmā un turibā. Kā gruhts šapnis ir
pahrgohjušchi pahr Dobeļi tumschēe ordna un leel-
kungu laiki

Tikai tagad, kur sem Kreemijas apfahrtības Sem-
gales eedšihwotaji fahlt dāudšit perkonigu un faimnee-
ž šu břihtwīu un rashigus meera laikus, Dobeļi pa-
redsema aikal gaischala nahkamiba un usplauščhāna,
kura radisees zaur weetejo eedšihwotaju usihtigu un
meerigu kulturās darbu.

Geskichte.

Tautas isgluhības kongresā Peterburgā
šwechtautneeku šolu komitējai 24. decembris tika
preekščā zelti fihōjumi par mastreewu jeb ukraineešču
šolu no Juditšha, Tschalija un Solola. Wifai tee
zeeti eetahtjās preekšč mahžības pašneeg-
ščhānas tehnu walodā. Wini tehloja taga-
dejas pahrkreewošchānas sistēmas
launās felas pee mastreewu behr-
neem, isgluhības aptureschānu un
naida juhru radischānu pret wifu
leelkreewiškō, waj ari pilnigu demō-
ralisāziju behl aubšinaschānas truh-
lumā, fahda eespehjana tēl tehnu wa-
lodā. Eeteiza atteezigos šolotaju seminaros eewēit
mastreewu walodas, mastreewu mehšures an geogra-
fijas, mastreewu literatūras mahžischānu. Tahlal
eeteiza mastreewu šolās leetot lafamas un mahžības
grahmatas, kas eepahšhōnot šolonus ar fawas dšim-
tenes apstahleem.

Ari debatēs gandrihi wifai weenballīgi pabalstija
minētās profības. Kofento paškadroja, ka Wolnijas
gubernā no leelkreewu eedšihwotajeem loht un rakšit
mahlot 52 procenti, bet no tureenes mastreewēem
tikai 9 procenti. Pehdejo behrnt teefot mahžiti ne
fawā tehnu walodā, bet kreema walodā, un tadēhl
paleefot behl isgluhības.

Schi wispahreja peekriščhāna bij jo wairaf
eewehrojama tadēhl, ka no mastreewu gubernam
samehrā bij atbraukuschī loti mas šolotaji, jo tā
Mojuks isfahdroja, wīnu preekščhneezība
teem zehlušifschēhrtuš

Bedšot šchi komitēja weens usstahjās pret
tehnu walodu un preekšč mahžības pašneegschānas
kreewu walodā. Tas bij Schachwerdows.
Bet tas tika sanemts tēl nelaični un šapulžē fahēhlās
tuhds trofhtis, ka wīnam bij jaustahj katēders, runu
nepabeiguscham.

Šapulže peekriščhāna felofčas tehses: 1) tautšolā
mahžība pašneedsama tehnu walodā; 2) kreewu wa-
lobas mahžischāna jaeefahlt trefchājā gabā pee ischētr-
gadiga kufā; 3) šolotaju seminaros eewēdama
Ukrainas šinaschānu mahžība.

Baltija

Sala muščha. Tuhlin weh, Seemwehtkeem
isplatijās pa šchejeeni mehšis, ka muhru weedā, labā
leelmahte, grofeene Mdem, 27. decembris Zeligawā
miruse. Wifis winas garais muščhs, 83 gadus, ir
eeshmeis ar dāščadeem labdarības un tuwaku mihle-
stības darbeem gan Solajā draudšē un pagahā, gan
ari Zeligawā, dāščadās eetahtēes un patwerimēs.
Peeldeen, 3. janwari, wīnu guldinās Salās bāsnijas
lāpos.

Ahrleemes

Franzija. Tautas labā. Franzijā
patlaban pee stuhres ir maso brahlu „aishahwi-
ministrija. Weens no šcheem kungeem, fihantšču mi-
nistrs Raijo, pirms tam bij par presidentu Argentinas
un Egiptes semes bankās. Pehz ministra amata
peekemschānas wīnam pehz likuma šchee amati bij

jaustahj, bet Raijo to nebarija, jo — tee latrs wīnam
eenes 800,000 franku gabā. Tas weens. Dirs ir
tas, ka Raijo tagad tā eesfchleetu ministrs wor dāudš
to darit šho banku labā, par to tās, tā „Figaro“
raksta, tam, protamē, nepaliks pateizibu parahdā.

Rīga.

Sweedrijās konsuls Charles Freiholms
ezejēts par konsulu Rujotā.

Rigās bieschās komiteja dahwinajuse felta
labotas pulstenu ar janti Bahzijas twaislona „Nisse“
kapteinim Ruchelim tam gabijumam par peemtanu, ka
wīnš ar šho twaisloni eebrauzis 27. decembris šho-
gad tā ar 3000 twaisloni Rigās ostā. Rugis
gan aishbrauzis no Rigās ostas, bet juhrā raduschēes
schēhrti (tahdi, tas nam aishahči fahzits) un tam
bijis jagreēchās atpokat un tā eebrauzis Rigās ostā
kā 3000 twaislonis šhogad.

Peepēchi nomiris 26. decembra rihā Arti-
lerijas eelā Nr. 50 Krigera maishnijas zepejs, 54 ga-
dus wezais Otto Haks.

Aplauščhānas ušbrukums. 27. dez.
walārā 2 wihreēchi ušbrukuschī Peterburgas šhosejā,
16 g. w. N. Kempeterim no Struktora eelas Nr. 7
un gribejuščī aplaupit, bet wīnš no teem israhwees.
Pehgot ušbruzēji fahlfuschī šhaut un wīnam kerta
kreiās lahjas pehba. Laundari gan dšinuschēes palat,
bet wīnus istrauzējušchi zefineeki. Kempeteri aishwēda
pilsehtas Rimmizā.

Pahschahwības mehginajumi. Šaku
falā Nr. 7 28. dez. nakti bihtami fahstiejas ar
falmiaku 27 g. w. Franzis B., bet 29. dez. Lauku
eelā Nr. 14 — ar šeeptomēna aischlaidijumu 17 g.
w. Elisabete R.

Zeligawa

Zeligawas šolu un isgluhības Weedribas
mehrkreem par labu atwirluschēes no Jau-
gada wifitem:

Pehz listes Nr. 1. R. Kalewiz 2 rbl.,
Ed. Dinters 2 r., G. Schlesia jhse 1 r., B. Kweeķis
1 r., J. Dombrowkis ar lōfi 2 r., J. Wefmanis 1
r., H. Pukit lōse 1 r., J. Trans 1 r., Em. Kalnin
jhdš 1 r. Kopā 12 rbl.

Pehz listes Nr. 2. J. Zefabsons 3 r.,
J. Spertals 1 r., Šh. Bergmanis 1 r., J. Neimanis
1 r., J. Bilinskis 1 r., Ed. Girščhorns 1 r., H.
Murnils 1 r., Ed. Fieščhmanis 1 r., Bruhmelis 1 r.,
N. Rosenbergs 1 r., G. Eilenbergs 1 r., Stegmanis
1 r., Erits Fehdmanis 3 r., R. Jansons 1 r., J.
Burgmeisters 1 r., D. Hartmanis 1 r., E. Weinbergs
1 r., W. Osheneels 1 r. Kopā 22 rbl.

Pehz listes Nr. 3. Piliā lōse 2 rbl.
N. Heinter lōse 1 r., H. Kōsche 2 r., K. Bindščulens
1 r., K. Neilangs 2 r. Kopā 8 rbl.

Pehz listes Nr. 5. A. Gudšče 1 r.,
E. Kabe 1 r., E. Neimanis 2 r., R. Arinsch 1 rbl.
Kopā 5 rbl.

Pehz listes Nr. 7. Tschalkis ar lōfi 1 r.,
Liebmanis 1 r., Vegība 1 r., Pukitis 1 r., D.
Kaulinsch 1 r., Dr. Strautsēls 3 r. Kopā 9 rbl.

Veikšanas

30 decembris (12 janw.)

Bluhdi apdraud

Moseles un Maafas uuju apgabalu eedšihwotajus, jo
obās upēs uhdens stipri zehēes. Pa Moseli pah-
traukta fatilšme. Maafas un tās peeteļu apgabald
semalās weetas jau pahrpulhduščhas.

Stijewa. Breef migs fneegputenis
plofas wifā Deenwidu Nectrumu dšelszeta apgabald.
Šneega kupenes kawē wihceenus. Peenahlfuschās
telegromas praša us wifām pusem šneega razejus un
brahdneekus.

Batuma. Juhrā plofas aipea
wehtera, kura trauzē pareišu fatilšmi.

Minchene. Bawarijas Alpos plofas fneeg-
puteri, kuri trauzē wihzeenu fatilšmi.

Konstantinopole. Ofijali fihō, ka fon
Sanders atlahts no armijas pirmā korpuša koman-
deera amata, aishahjot wīnu tilai par kara šolu inspek-
toru. Sandersa weedā erzēts fahds turku generalis,
bet par wīna palihgu wahzu ofizeers no generalščhataba.

Atbūdigais redaktors: N. Purisščh.

Atdeweja: Šweechebe „Latweešču Wifis“.

! Nupat inahza !
Šereeščha
šopotī raksti I.

Wahla šimejums N. Šrunfa.
Išewušč grahmatu apgohdneezība
Spehts.
Generalkomitēja Aug. Sahzīs grah-
matu turg., Rīgā, Awotu eelā 16a.
Telefons 30-84.
Grahmata 182 lap. p. beesā, masā
80 lap.
Dabu wifos labalōš grahmatu weif.

Elektriskas kabatas lampas,

” ” ” ar bateriju,
” ” ” wahriščhānas aparati,
” ” ” pletdšellšchi,
” ” ” nakts lampas.
Pulkstenu uskaramēe,
peebahwa leelā iswehlē

Schinewsky un Adomeit,

Zeligawā, Leelajā eelā 24. Tel. 353.

Bankšaiunneeku eewehribai
Manā buhtweezības pahredotawa
Zeligawā, Katolu eelā Nr. 42
dabujamas par lehtām zenam eewehrojamašo fabrika
malts, behku un rindu fahgi, tapot šchipeles, žirwi,
ehwees, kalti un dāščhadi mahrpsti u. t. t. Išdewiga
eepirščhānas weeta preekšč krahtam, fernizās, palaweem,
nagliam, ratu smehres, dāščadām aishlagam, engem u. t. t.
Sch. Stillis,
Zeligawā, Katolu eelā Nr. 42.

